

Tale ved FF's kongres i Middelfart den 30. maj 2013

Der er sikkert på forhånd nogen der har undret sig over hvorfor det lige var mig der skulle stå her og ønske Forbundet tillykke med 100 års dagen, for det er det jeg skal, sige tillykke, og det gør jeg glad og gerne, for et stort tillykke det har I fortjent.

Måske har man tænkt, at man ville prøve at finde en, der var i hvert fald tilnærmelsesvis lige så gammel som forbundet. Eller i hvert fald en der har kendt Forbundet i mere end en almindelig menneskealder. Og hvis det har været kriteriet, så har man jo ramt rigtigt. For af de 11 formænd der har været siden krigens start, (og her tænker jeg hverken på 100 års krigen eller Krimkrigen, men på Anden Verdenskrig), der har jeg kendt og samarbejdet med de 8: Laustsen, Aage Jensen, Brandes, Søren, Vagn, Frits, Carsten og Kim. I samme periode har der været 7 direktører. Og det vil nok være en overdrivelse at sige, at den til en hver tid værende cocktail mellem direktører og forbundsformænd altid har været lige velsmagende. Det har nogle gange været en besk drik, og det har andre gange været en særdeles velmikset drink. I de fleste perioder har det nu nok været et godt og professionelt miks.

Det startede jo rigtig godt, for ved oprettelsen af Forbundet i 1913 var det jo sådan, at direktøren for Fængselsvæsnet var meget positiv, medens de lokale ledere lå på en skala mellem det skeptiske og det direkte negative. Det skulle ikke undre mig om nogle ville sige at sådan er det jo stadigvæk, men det ville på den anden side være en grov simplificering.

I starten var forholdet mellem direktøren og Foreningen så tæt, at direktøren oven i købet deltog i betjentforeningens møder. Det er jeg af mange grunde glad for blev afskaffet.

Men selv om der har været kriser i samarbejdet mellem direktører og Forbund – også i min tid, det skal jeg ikke lægge skjul på – så har forholdet primært været karakteriseret ved at være meget tæt i forhold til mange andre både offentlige og private arbejdspladser. Vi har haft en tradition for at give personaleorganisationerne meget stor medindflydelse – så stor, at det også af og til har givet problemer, som alle ved. Men jeg synes at det er et sundhedstegn for en organisation, at større forandringer altid foretages i et samarbejde mellem ledelse og medarbejderne. Og især efter at vi fik et hovedsamarbejdsudvalg, CSU, fra 1973, så er det er der, hvor samarbejdet imellem Kriminalforsorgens ledelse og personaleorganisationerne fortrinsvis er foregået. Og de store forandringer er altid sket i samarbejde, tænk bare på AUF, organisationsændringerne i tidens løb, ny grunduddannelse, ny løn og utallige sparerunder. For slet ikke at tale om vores grundlæggende værdier, Principprogrammet, kunsten at balancere mellem det hårde og det bløde, medarbejderkrav, lederkrav, Godt Arbejde o.s.v. Alt sammen noget som meget vanskeligt kunne gennemføres, og i hvert fald ikke ville have fået gennemslagskraft, hvis ikke det var sket i et tæt samarbejde mellem ledelsen og organisationerne.

Når det har kunnet lade sig gøre er det fordi, begge parter har haft sammenfaldende interesse i at skabe en god arbejdsplads, en arbejdsplads som løser sin opgave både professionelt og ordentligt. Og her er det også ekstremt vigtigt, at forbundet og Kriminalforsorgens ledelse helt overordnet har de samme kriminalpolitiske holdninger. Jeg følger mig rigtig stolt når Forbundet går ud i offentligheden og taler om betydningen af resocialisering og humane holdninger, om ordentlighed, om god etik. Og jeg er stolt over at personaleorganisationer kan lave etiske regler, som både

de danske forbund og NFU har lavet. Tænk at have en betjentfagforening, hvis retspolitiske principper afspejler grundlæggende menneskerettigheder, eller hvis arbejdetiske regler bygger på ”medmenneskelighed” og ”individets værdighed”. Det ser man ikke mange steder i verden. Det er faktisk noget som stadigvæk slår fagfolk i udlandet med åbenlys undren.

Det samme gør den uformelle måde vi omgås på. Jeg husker flere gange, hvor vi har haft besøg af fagforeningsfolk fra andre landes fængselsvæsner, som har set målløse til, når forbundsformanden har talt med direktøren, uden først at rejse sig op og stå ret, gøre honnør, bukke og gå baglæns ud. De fleste formænd ville også have set ret fjogede ud, hvis de skulle have opført sig sådan. Selv hos majestæten er den baglæns udgang blevet afskaffet (Christian X). Men sådan har det jo heldigvis aldrig været hos os, vi har et meget dansk og afslappet forhold til hinanden.

Den uformelle måde betyder ikke at vi altid taler samme sprog. Og det er jo noget af det, som godt kan give offentligheden et indtryk af, at vi altid er oppe at slås. For selv om vi måske er grundlæggende enige i målsætningen med vores arbejde, så bruger ledelsen og forbundet ofte en forskellig retorik, for nu at sige det pænt. Og vi har måske også en forskellig opfattelse af, hvad der skal til for at råbe befolkningen og politikerne op, hvis man vil have sine synspunkter igennem.

Jeg er helt med på at en fagforening gerne må føre et vist frisprog, og trække tingene lidt skarpere op end ledelsen måske synes er sjovt. Men her er måske det eneste punkt, hvor jeg kunne være en anelse kritisk over for den måde, som i hvert fald nogle tillidsfolk agerer på. Man kan nemlig nogle gange få opfattelsen af, at der fokuseres mere på hvor vanskeligt et job man har, end på hvor god man er til at håndtere de her vanskeligheder. Man kunne også sige, at man skal passe på at man ikke kommer til at fremstille sine medlemmer som folk, der ikke er i stand til at klare

deres job. Fordi sandheden er den, at danske fængselsbetjente har rigtig meget at være stolte af. Danske fængselsbetjente er velvalgte, veluddannede og velfungerende. Og det kan både den enkelte betjent være stolt over, og det kan deres fagforening også være. At der så også findes undtagelser, vil vi lade ligge ved denne lejlighed.

Benny Andersen har skrevet et lille digt om det her med at være positiv og ikke lade modgang dominere ens verdensbillede:

”Hver gang man sætter foden ned
uden at ryge i luften,
glemmer man enten at nyde lykken,
eller bliver sur over ikke at vide
hvor længe den varer
Så når modgangen endelig melder sig
er det en lettelse,
som om man er kommet i sikkerhed,
det er nu skammeligt,
for der er nu noget særligt ved lykken,
som man ellers ikke møder,
måske ligger fejlen der,
man kender for lidt til den,
burde sætte sig mere ind i den,
jeg tror det er en træningssag”

Det er jo en fagforenings forbandede pligt at sørge for, at medlemmerne har ordentlige arbejdsforhold, får en ordentlig løn, så de har noget at leve af. Men for nu at citere en, som er dobbelt så gammel som Forbundet, nemlig Søren Kierkegaard, så er det ikke nok at leve **af** noget, man må også leve **for** noget.

For nu at bruge et billede, som jeg har ført mig frem med her mange gange i de senere år, så kan man sige at ordentlige arbejdsforhold, sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv, ordentlig løn o.s.v. det er underliggeren, som er en forudsætning for alt det andet. Men det at have et ordentlig indhold i arbejdslivet, det at leve for noget, det er overliggeren. En god dag på kontoret er ikke en, hvor man sidder i bløde lænestole og triller tommelfingre og hygger sig. En god dag på kontoret det er en, hvor man kan se at man har bidraget med noget, at der er en mening i det man gør. Og det er svært at finde et arbejde i det her samfund, som er mere meningsfuldt end det som fængselsbetjente har. Hvis man altså husker på hvad det er vi får vores løn for. Nemlig at skabe tryghed i samfundet, at formindske kriminaliteten, at få hver enkelt af dem som vi skal tage os af, til at komme bedre ud af vores varetægt, end da de kom ind. Også her adskiller danske fængselsbetjente sig fra rigtig mange andre landes fængselsbetjente. Der er faktisk ikke noget så opløftende som at komme ud på institutionsbesøg og se, hvor engagerede og optimistiske og overskudsagtige langt de fleste betjente er. Og det er jeg faktisk fuld af beundring for. For det er meget nemmere for direktøren at sidde inde på sit kontor og holde fanen høj, end det er for den enkelte betjent, som skal bruge begge hænder til alt muligt andet end at holde om fanen. Det er jer, der skal konfronteres med et ofte modvilligt eller direkte fjendtligt klientel hver evig eneste dag, og alligevel skal bevare troen på det enkelte menneske. Jeg synes det er fantastisk, at det lykkes for langt, langt den overvejende del af betjentene dag efter dag, år efter år. Det fortjener respekt.

Som det fremgår af jubilæumsskriftet "Fagligt fællesskab under forandring", så er der sket kolossale forandringer i de 100 år hvor Forbundet har virket. Både forandringer i de enkelte medlemmers arbejdsforhold, og forandringer i den rolle som Forbundet spiller. Og ikke mindst systemet med fler-årige finanslovsforlig har givet både

direktoratets ledelse og Forbundet en ny og legitim adgang til politikerne, som Forbundet meget dygtigt og professionelt har spillet på. I det hele taget må Forbundets kommunikationsstrategi være et forbillede for mange fagforeninger.

Så det er vigtigt at fokusere på, på en dag som i dag – og hver evig eneste dag i øvrigt – at der er meget mere der samler ledelsen og Forbundet, end der skiller. Og at det er vigtigt at vi spiller sammen. Jeg har nogle gange brugt det billede, at guitarens strenge nok er adskilte, men spiller dog den samme melodi. Og hvis man er mere til teater end til musik, så kunne man sige, at vi har hver vores rolle, men vi spiller med i det samme stykke, og vi har en fælles interesse i at stykket bliver en succes.

Jeg synes det er meget fortjent at Forbundet fejrer sig selv, og er glad for at vi kan deltage i hyldesten af alt det, der er sket i de forløbne 100 år.

Forbundet er nemlig en overordentlig livlig 100-årig. Så livlig, at jeg kom til at tænke på Jonas Jonassens herlige bog: ”Den 100-årige der kravlede ud af vinduet og forsvandt”. Den handler om en gammel svensker (Allan) der stikker af fra plejehjemmet, fordi han ikke vil fejres på sin 100-års dag! Mens han på grund af forskellige forviklinger forfølges af politi og kriminelle bander ned gennem Sverige, afsløres det, hvordan ingen verdenshistorisk begivenhed i 1900-tallet er sket, uden at Allan har spillet en afgørende rolle – lige fra opfindelsen af atombomben, over Maos Store Spring Fremad, Shahens fald, den kolde krig og ungdomsoprøret i 1968 – og tusind andre ting. Når man læser jubilæumsbogen er det også hæsblæsende, hvad Forbundet har været med til. Man får det klare indtryk, at ingen større fremskridt er sket, uden at Forbundet har haft en finger med i spillet.

Forskellen er, at mens den gamle svenskers historie er løgn og latin og fri fantasi, så er Forbundets historie den rene skære virkelighed.

Så derfor vil jeg ønske det overordentlige livlige Forbund et stort tillykke. Tillykke til jeres medlemmer – og tillykke til Kriminalforsorgen.

Jeg ønsker jer alle en dejlig fest. Og lad den være startskuddet til en ny spændende 100-årig periode, som uden tvivl vil vende op og ned på alting, men hvor ledelse og Forbund i skøn samdrægtighed sørger for at bevare og udvikle en kriminalforsorg i verdenseliten.